

KMETSKI LIST

Številka 44

Liubljana dne 1. novembra 1939

Leto XXI

Struje, strujice in mi

Individualizem in nezrelost

Pravijo, da je v Slovencih razvit močan individualizem. Vsakdo bi bil rad sam svoj gospod, vsakdo seveda prvi in po možnosti tudi edini. Ker v praksi to ni nikjer dosegljivo in izvedljivo, zlasti pa ne v politiki, imenujemo mi tak pojav — politično nezrelost.

Krepki udarci, ki jih Slovenci dobivamo zaradi te nezrelosti doma in iz tujine, bi morali iztrezniti vse pametne ljudi. Skrajni čas bi bil, da vsak, kdor zna le malo misliti, trezno in brez predsodkov pogleda okrog sebe. Ne bo mu treba posebne modrosti in ne izrednih naporov, pa bo vendar kmalu lahko spoznal, kako piškave in naravnost grenke sadove rodi naša domača razcepljenost. Že itak nas vseh skupaj ni dosti, če pa se še ta peščica razdrobi na polno struj in strujic, je razumljivo, da se vsakdo z nami po mili volji igra in nas uvaža samo tam in le toliko, kjer in kolikor gre njemu v račun. Kdor bi statistično zbral in lepo pregledno razvrstil vse gore neizpolnjenih obljub, kar smo jih bili Slovenci deležni v dveh desetletjih, bi opravil delo, ki bi ob njem izpregledali morda celo slepci. Vprašanje zase pa je seveda, ako bi ob takem delu izpregledale tiste klavrne slovenske veličine, ki jih valovi življenja in dogajanja zanašajo od brega do brega, pa jim nikjer ne privoščijo trdnih tal. Na te veličine je menda celo sam Bog pozabil, sicer si ne bi domisljale, da se svet suče okrog njih, ko vendar na življenje in zlasti na politično življenje nimajo niti toliko vpliva kakor komar na vodno gladino! Sam sebi piše izpričevalo duševnega uboštva, kdor se oklepa teh puščavskih otokov, pa naj se še tako vablivo majo na blazinah paragrafske modrosti. Ne ustvarja namreč paragraf življenja, temveč življenje oblikuje paragrafe.

Nesposobnost

Največ užajenosti na svetu rodi povsod — nesposobnost. Kdor nima moči in poguma, tekmovati s stotimi in tisočimi, se skuša zavarovati na ta način, da število tekmecev kar najbolj omeji. Kolikor manj jih je, toliko več ima posamezen stremuh vzlic svoji nesposobnosti izgledov na uspeh.

Na tak način nastajajo med Slovenci razne strujice (struje jih že ne moremo imenovati, ker navadno število njih »somišljenikov« in »pristašev« ne dosega niti števila prstov normalno razvitega človeka!), ki je zanje pri nas letina zmeraj boljša kakor je bila letos za gobe.

Lubadarstvo in koritarstvo

Trezen, razsoden človek se ob takih bolezenskih pojavih političnega življenja samo pomilovalno nasmehne, ker ve, da kljub njim življenje teče dalje. Plaha in šibka večica pa seveda niha kakor bajanica in končno omahne na to ali ono »veličino« v pri-

čakovanju, da je zdaj našla svojo oporo, ki bo po njej zlezla malce navzgor.

Seveda je vsak up zaman. Kdor si namreč ogleda razne voditeljske strujarje na teh ubogih slovenskih tleh, jim kmalu lahko brez posebnega zdravniškega orodja pretiplje jetra in obisti pa še sedež njih življenjske in politične modrosti — želodček. Pri tem naleti na zanimive podrobnosti. Za tisto koščeno steno, ki ji pravimo v vsakdanjem življenju čelo, vlada zmeda, praznina ali pa egiptovska tema. Jetra in obisti ne delujejo (odtod tudi slaba volja), gospod želodec pa godrnja. Treba je iskati korita ali vsaj koritca za večje in izdatnejše otroke. Ker so na žalost vsa zasedena, je treba tesati in dolbsti nova. Čeprav v teh suhih časih navadno ni uspeha, so »voditelji« za silo zadovoljni že s samim upanjem v boljšo bodočnost. Tu in tam le zaide v majavi hlev ovčka, ki se da mirno ostriči. In če ni volne, je v stiski dobrodošla tudi kozja arjevica. Malo le zmehča sedež, malo tudi pogreje — in lučka upanja lahko brli dalje.

Sicer pa šalo na stran! Ali ni žalostno, da taki cirkuški šarlatani in koristolovski lubadarji begajo in motijo narod v času, ko je ves slovenski napredni živelj potreben enotne skupnosti bolj ko kdajkoli?

Minili so časi, ko so si mali narodi — oziroma njih posamezni udje lahko privoščili serijo strank kakor nečimerna deklina oblek. Tako cepljenje in uničevanje narodovih sil je danes potrata, ki lahko rodi bridke posledice. Preden pa bi moral zaradi stremuške trmoglavosti posameznikov trpeti ves narod, je boljše, da se v zaslužen brezposelnosti ohlade take prevroče glave in se umaknejo s pozornice, na katero jih ni nihče klical.

Vprašanje kmeta in kmetstva

Nekateri ljudje ne bi bili v svoji malenkosti in ozko omejeni duševnosti dorasli, ako ne bi tudi v politiko skušali uvajati — mode. Ko slišijo povsod govoriti o pomenu kmetkega dela in kmetstva, bi radi to razpoloženje uporabili zase in si na podlagi njega pribarantali kaj udobja. Toda ti ljudje ne vedo, da je slovenski kmetki človek vjen trdega dela in vztrajne življenjske borbe ter mu je zato malo mar naličkanih in načičkanih besedi, s kakršnimi bi si radi pomagali iz megle brezposelnosti nekateri gospodje.

Ako govorimo o kmetu, o podeželju in vasi, pri tem prav gotovo ne mislimo samo na posamezne gruntarje. Saj vemo, da je v vsaki vasi le po nekaj trdnih gruntarjev, torej takih posestnikov, ki bi jim stanovsko rekli kmetje.

Toda, gospoda, kmetška miselnost ne pozna in ne prizna razredne borbe in je zato noče in ne more niti uvajati niti izvajati. Mi gledamo vas in podeželje vedno kot celoto. Zato v pojmu kmet združujemo vse,

kar na vasi živi od svojega poštenega in trdega dela. Sem spadajo poleg gruntarjev še vse stopnje posestnikov in bajtarjev, dni-narji in sploh vsi, ki na vasi živijo. Sem spadajo tudi vsi tisti šolanci, ki poklicno delujejo na podeželju in so poklicnemu kmetu — ako svojo nalogo prav pojmujejo — v oporo in pomoč.

Vse te ljudi združuje kmetška miselnost v celoto, katere posamezni deli se med seboj izpopolnjujejo.

Godrnjaški stremuhi

so nam nekoč očitali, da zastopamo samo interese velikih gruntarjev, mesarjev, birtov in kmetških magnatov ter so skušali vse te očitke nanizati na osebo tov. Puclja.

Čez čas jih je zasrbelo drugače. Kar na lepem so zavili na desno in nam zdaj očitajo komunizem z vsemi k stvari spadajočimi pridevki in prilastki ter skušajo navezati in nanizati te nove očitke na osebo tov. Mravljeta.

Kakor pa so prvi in drugi očitki smešni ter dokazujejo samo breznačelnost svojih idejnih očetov, tako so nam vendar všeč. Saj prav z njimi ta senčna godrnjala izpričujejo in priznavajo naš program, ki vedno zajema celotno vas. Socialne strukture vasi pa nismo ustvarili mi, ampak življenje, razvoj. Naša naloga je le, da ji pomagamo in jo kulturno, gospodarsko in socialno dvigamo. In pri tem delu morajo biti upoštevani in k sodelovanju pritegnjeni vsi, ki spadajo v vaško skupnost.

Pravilno pojmovano kmetstvo

ima torej široke in vsenarodne naloge, ki se jim mora z ljubeznijo in požrtvovalnostjo posvečati vsakdo v okviru svojih sposobnosti in moči.

Vsak, kdor količkaj pozna javno delo, ve, kako so te naloge težke, dvakrat težje, ako se proti njim postavlja vsa reakcija.

Kako naj se tej sili upira posameznik? Kako naj jo uspešno krote strujice, zbrane okrog te ali one osebe v številu kakega malega »pripravljalnega odbora«?

Zdrava pamet pove, da je to nemogoče. Tako delo je metanje peska v morje.

Naš narod, naš kmetki človek tako početje odločno odklanja. Kakor noče biti suženj reakcije, tako tudi noče biti igračka stremuhov ali pa ljudi, ki jih zaradi njih mladosti življenje še ni utrdilo in preizkušalo v svoji šoli.

In ker tega noče, zahteva, da se vsi poštene, delavni in sposobni ljudje v Sloveniji srčneje v enotno napredno skupnost, ki bo ob polnem uvaževanju kmeta in delavca ter prav z njunim sodelovanjem priborila celemu narodu dostojno življenje.

Kmetje, obrtniki in podeželski delavci! Zahtevajte v vsakem gostilniškem lokalu, kamor zahajate in dajete zaslužka, „Kmetški list“!

Čut odgovornosti in solidarnosti

Kdor misli samo na sebe, še ni nikoli storil kaj takega, da bi koristil tudi drugim ali celo splošnosti. Iskatelji samega sebe se sicer zagrinjajo v doneče besede in gesla, toda oblaki njihove slave se hitro sprelete od spoznanja njihovih pravih namenov.

Taki ljudje pa nikoli ne mirujejo. Njim je obstoj skupnosti trn, če jim ta skupnost ne služi. Vedno so na delu, da bi jo razbili, vežejo se z vsakomer, ki bi bil za to v pomoč in pred ničemer se ne ustavijo. Nikoli si ne zastavijo vprašanja, ali je to v resnici prav ali ne.

Tako početje izvira brez dvoma iz določenega duševnega nastrojenja, ki je gotovo v toliko uravnovešeno, da mora vedno bloditi po najnerodnejših potih, namesto po potih ravnotežja. Uravnovešenost ne pozna bolnega samoljubja, zna prav deliti območje med mojim in tvojim, med dolžnostjo do sebe in do splošnosti.

Posebno nekateri ljudje, ki se štejejo med napredne, porabijo vsako priliko, da bi zrahljali vezi, ki še družijo podeželje in mesto v eno. Vsakomur, ki ima oči, je vidno, kakšne posledice nastajajo iz cepljenja. Samo skrajni kratkovidneži, samo ljudje brez čuta odgovornosti in brez čuta za usodo drugih. Napredni Slovenci se zbirajo okrog enega velikega vprašanja, ki ga morajo rešiti, katerega pa razcepljeni nikoli rešili ne bodo.

Kdor priznava to načelo kot prvenstveno, mu mora vse drugo podrediti in ne sme storiti ničesar, kar bi oviralo njega uresničenje. Tu ne more biti nobenega izbiranja, nihanja, izgovora. Ali, ali. Kdor se pokori napredni skupnosti kot ideji, ki naj duhovno prerodi Slovence in zboljša kulturo, gospodarsko in socialno stanje vseh slovenstvo sestavljajočih stanov — ne sme z nobenim dejanjem in nobeno besedo rušiti te skupnosti.

Vsa vprašanja, ki obstoje med naprednimi ljudmi, so nujno samo njihova notranja vprašanja. Kakor jih reši merodajno občestvo, tako so veljavna za vse. Kdor se imenuje naprednega človeka, pa ne prizna nobene avtoritete, temveč jih pobija, jim jemlje vere, največkrat z lažjo, ta se sam izključuje iz vsake skupnosti.

Hvala bogu, med kmeti je takih prav malo in če so, je njihovemu početju krivo

neznanje. Slabše je z neke sorte razumništvom, ki vidi deželo le ob izletih, ki jo stalno ukorišča kot vir dohodka, ki pa ji ničesar ne more vrniti. Vrniti ne more zato, ker je nesposobno, uživeti se v dušo kmeta; ker nima volje, poglobiti se v njegove potrebe in iskati pota za njih zadostitev. Tako razumništvo ne izbira med sredstvi boja, laž, klevetanje, ovajanje je dobrodošlo za dosego cilja.

Lahko je na mehkem sedežu in s stalnim velikim dohodkom biti vseveden poznavalec napak drugih. Lahko je postavljati trditve, lahko očitati; toda največkrat vse vedo tisti, ki ničesar ne delajo in očitajo taki, ki ne strpe najmanjšega koščka discipline. Ker je sami ne poznajo, nujno trpe od njih vse organizacije, kamor vtikajo svoje grablje. Organizacija že sama po sebi pomeni disciplino, solidarnost, medsebojno podporo in prijateljstvo.

Taki ljudje so za organizacijo želo, ki ovira vsako resno delo.

Gotovo mora v vsaki resni organizaciji biti toliko samoobrambnega duha, da v svoji sredi ne more večno trpeti razdejalcev. So razdejalci, ki vsaj odkrito priznavajo, da so, so spet drugi, ki se skrivajo za vse mogoče hrbtove, ki dobričajo se na vse strani samo ščuvajo in podirajo. Namesto, da bi gradili na svojih mestih, jih vidite povsod drugod, toda ne kot nosilce reda, podjetnosti in truda za splošnost, temveč kot črve, ki sproti obzro vsako dobro stvar.

Glavne napore posvečajo takšni ljudje mladini. Mladina dovolj dobro ve, kdo je res njen prijatelj in kdo škodljivec. Znanje pa ni zadostno. Odločilno je dejanje. In dolžnost mladine je, da strese s svojih ledij vse, ki prihajajo mednje, da bi s sladko in hinavsko besedo razdrli njeno usodno povezanost z vsemi, ki so vodili slovensko napredno življenje, ki ga vodijo in ki ga bodo vodili. Vsi, ki imajo čut odgovornosti in solidarnosti, ki imajo vest do celote, naj se strnejo v nerazdružno skupnost in naj krepko izločijo vse, ki jih hočejo razdvajati, ki se silijo za vodnike a taje načelo, da mora vodnik biti najbolj zvest, najbolj poslušen in da zase ne sme ničesar zahtevati!

× Notranji minister g. Stanoje Mihaldžić je vstopil v JRZ. S tem vstopom se je število ministrov JRZ v sedanji vladi dvignilo na šest.

nih sklepov kot tisti, ki je moral dati v zadnjem času konje, pa je zaradi tega začel vpiti: »Zdaj pa ne volim nikoli več Korošca« itd.

Agrarna reforma

Minister za kmetijstvo g. dr. Branko Čubrilo-
lovič je napovedal na nekem sestanku v Vojvo-
dini tudi spremembo zakona o likvidaciji agrar-
ne reforme. Z novo spremembo naj bi se od-
dvojile od veleposestev v Jugoslaviji še nadaljnje
obdelovalne površine zemlje za agrarno reformo.

Slovenski agrarni interesi se te napovedi
zelo vesele, ker imamo še veliko veleposestev, ki
jih je treba razdeliti med revne kmete. Mi smo
v »Kmetiskem listu« že objavili nekatera vele-
posestva, ki jih je treba nujno pritegniti k novi
razdelitvi. Zveza slovenskih agrarnih interesen-
tov je že sestavila seznam vseh tistih velepose-
stev v Sloveniji, ki se naj razdele med kmete.
Zlasti je nujna ureditev velikih gozdnih kom-
pleksov, ki so življenjske važnosti za naše kmete,
kjer bi se na podlagi teh gozdov in planin raz-
vila živinoreja kot glavna panoga našega kmeta.

Razdolžitvi kmetov

Kmetijski minister g. dr. Branko Čubrilo-
lovič pripravlja spremembo zakona o razdolžitvi
kmetov. Po tej spremembi naj bi se olajšalo
breme dolgov zlasti malim kmetom. Pri spre-
membi uredbe o zaščiti kmetijskih dolžnikov so-
delujeta tudi minister pravde g. dr. Laza Mar-
ković in minister prosvete g. Božo Maksimović.

Pišejo

»Slovenski gospodar«, glasilo Kmečke zveze
za Štajersko, takole brani politiko JRZ in
dr. Korošca:

»Kakor izgleda, bomo začeli Slovenci skoro
sami za sebe dihati, ker se bo uredila naša ba-
novina. Zato je greh za vsakega našega človeka,
če posluša ljudi, kateri so mislili sebi žepe na-
polniti z našimi kmečkimi žulji. A jim bo sedaj
spodletelo ter skoraj bodo utihnili. To so veči-
noma ljudje, kateri se po lastni krivdi nahajajo
v težkih prilikah. Nekateri od njih so dosedaj
bili na naši strani. Ker pa so uvideli, da od na-
šega poštenega slovenskega vodstva ne bodo
mogli izveličati za sebe dobička, zato so obrnili
plaše po vetru. Sedaj ogovarjajo v prvi vrsti vo-
ditelja dr. Korošca ter skušajo narod obrniti tja,
kjer mu ni prostora, tja, kjer bi samo hujskači
imeli dobiček za sebe.

Kar je dobila banovina Hrvaška sedaj, to
nam je priskrbel naš voditelj dr. Anton Korošec
že pred 20. leti.«

Prenos kreditov na banovino Hrvatsko

Na predlog ministrskega sveta je bila pod-
pisana uredba o prenosu kreditov iz državnega
proračuna na banovino Hrvatsko za drugo polo-
vico proračunskega leta 1939/1940. Ti krediti
znašajo v skupnem znesku okrog 300 milijonov
dinarjev za vse prenesene posle na banovino
Hrvatsko.

Slajenje mošta

V »Službenih novinah« je izšla uredba o
trošarine prostem sladkorju za slajenje mošta.
Uredba določa, da nezatrošarinjeni sladkor dobe
le kraji, kjer grozdje ni moglo dovolj dozoreti
zaradi slabega vremena ali kjer je bilo prej
obrano zaradi ujma. O tem pa, kje bodo potrebo-
vali sladkor, odločajo krajevni kmetijski refe-
renti na svojo odgovornost. Sladkor bo dobav-
ljala prodajna centrala za sladkor v Beogradu.
Porabniki bodo lahko dobili največ po 4 kg de-
naturiranega sladkorja za slajenje na 100 litrov
vinskega mošta. Dovoljenje za nabavo trošarine
prostega sladkorja izdajajo pristojna finančna
ravnateljstva. Pogoje za izdajanje dovoljenj za
nabavo sladkorja predpiše finančni minister.
Kdor bi sladkor porabil za druge namene, bi ga
doletela kazen po predpisih čl. 33. in 34. zakona
o državni trošarini.

Doma in drugod

Nova uredba o kmetijskih dolgovih

Beograjsko časopisje poroča, da bo prihod-
nje dni izdelana nova uredba o razdolžitvi kme-
tov na podlagi sklepa ene zadnjih sej ministr-
skega sveta. Nova uredba naj ublaži dosedanje
odredbe zakona o razdolžitvi kmetov z olajša-
njem obveznosti pri plačevanju obrokov Privile-
girani agrarni banki. Sestavljen je bil poseben
odbor, v katerem so ministri: dr. Lazar Marko-
vić, Boža Maksimović in dr. Branko Čubrilo-
lovič. Odbor bo izdelal končni tekst nove uredbe.

Davki

Ko je pretekli teden prispel v Zagreb
finančni minister dr. Juraj Šutej, so ga novinarji
prosili, da naj jim da kako izjavo. Minister jim
je smeje se odgovoril:

»Pustite me pri miru. Sem minister finane,
ki ne daje izjav, dokler ni izvršil tega, kar je
nameraval. Kadar pa kaj storim, zopet nima
smisla dajati o tem naknadne izjave. Če bo izšla
kaka uredba, jo boste že brali.«

Na vprašanje, kako je s plačevanjem davkov,
je dr. Šutej dejal: »Davki se seveda morajo pla-
čevati. Povsod po svetu je tako in drugače ne
more biti. Brez davkov ne more obstojati niti
država, niti banovina Hrvatska. Ako ne bi pla-
čevali davkov, potem bi samo otežkočili življenje
tako države kakor Hrvatske. To je tako razum-
ljiva stvar, da bi o tem pač ne bilo treba še
posebej vpraševati finančnega ministra. To ve
vsak pameten človek.«

Delo razdiračev

Pod tem naslovom objavlja zadnji »Domo-
ljub« uvodnik in pravi, da je bilo na svetu
vedno tako, »da se je hudobija rada spečala
z neumnostjo«. Dalje pravi o onih ljudeh, ki
nočejo več biti v vrstah JRZ, takole: »Taki
nespametni pomagači so ljudje mehkih možga-
nov. To so ljudje brez lastne sodbe, to so ljudje,
ki jih vsak sunek zanese, kamor jih hoče« itd.
In »Domoljub« nadaljuje svoje tarnanje: »Tretje,
kar sledi, pa je to-le: V času nejevolje, ko gledaš
marsikatero krivico krog sebe, ko vidiš marsikak
nered, ki boli tebe in druge, ne delaj nespamet-

Znižana tarifa za sadje

Ministrstvo pošte je uvedlo novo nižjo tarifo za poštne pakete s svežim sadjem. Namen te znižane tarife je, da se lahko nakupijo manjše količine cenejšega sadja naravnost od producenta in da se omogoči čim večja potrošnja sadja po vsej državi.

Za pakete s svežim sadjem se plača taksa pri teži do 6 kg 5 din, od 6 do 9 kg 8 din, od 9 do 12 kg 10 din brez drugih taks. V težjih paketih od 12 kg, se sadje ne sme razpošiljati. Paketi smejo vsebovati le sveže domače sadje kakor češnje, jabolka, hruške, grozdje, marelice, češnje, višnje, kutine, sveže fige, limone in pomaranče ter kostanj, lešnike, mandeljne in orehe v lupinah. Z eno spremnico se lahko odpošljejo trije paketi, če so od istega pošiljalca in naslovljeni na enega in istega sprejemnika. Te tarife veljajo od 1. maja do 15. decembra vsakega leta.

S tem je omogočeno, da si naročijo sadje tudi revnejši sloji, posebno v krajih, kjer ni sadja.

Senatorji na Hrvatskem

Ceprav smatrajo Hrvati, da je zakon o senatorskih volitvah nedemokratski ne primeren, so vendarle postavili skupno listo z vsemi strankami, ki sodelujejo v vladi. Kandidatov je 13, 10 jih pripada HSS, 2 SDS, 1 pa JRZ. Kandidati so 1. dr. Mihajlo Škvrca, bivši veliki župan v Dubrovniku (HSS); 2. dr. Ivan Pernar, odvetnik v Zagrebu (HSS); 3. Večeslav Vilder, publicist v Zagrebu (SDS); 4. Nikola Srdović, kmet iz Dugega sela (HSS); 5. Josip Vuković, kmet iz Subotice (HSS); 6. Sava Kusanović, publicist iz Zagreba (SDS); 7. dr. Islam Filipović, odvetnik iz Jajca (muslimanski pristaš HSS); 8. Šime Belamarić, kmet iz okolice Šibenika (HSS); 9. dr. Nikola Subotić, bivši minister iz Šibenika (JRZ); 10. Anton Babić, kmet iz Županje (HSS); 11. Vinko Sarnecki, župan s Korčule (HSS); 12. Anton Pavlović, posestnik iz sreza Brinje (HSS); 13. Fran Malčić, kmet iz okolice Zagreba (HSS). Izmed namestnikov sta znana industrijec Josip Prpić iz Zagreba ter odvetnik dr. Ljubo Leontić iz Splita, vodja dalmatinske SDS.

Beograd gradi

Pretekli teden je obšel gradbeni minister dr. Krek v spremstvu novinarjev vse javne zgradbe, ki se ta čas grade v Beogradu. Ogleдали so si stavbo beograjske pravne fakultete, ki bo stala 11 milijonov din, nato institut tehnične fakultete za 7,3 milijone, poslopje IV. moške gimnazije za 8,5 milijona din, vseučiliška klinika za 10 milijonov din. Poleg teh se gradi v Beogradu še nekaj drugih javnih stavb, ki bodo vse skupaj veljale okrog 60 milijonov dinarjev.

Volitve v senat nepotrebne

Univerzitetni profesor Ilić, ki je sodeloval pri sestavi besedila sporazuma, izdaja v Beogradu časopis »Napred«. V zadnji številki je napisal članek, v katerem pravi, da ni bilo v današnjih razmerah prav nobene potrebe za razpis senatorskih volitev. Kajti take volitve ne bodo prav nič doprinesle k ureditvi političnih prilik v naši državi. Ureditve političnih razmer je mogoče doseči samo pravilnim potom in ta je najprej občinske, nato skupščinske in šele za tem senatorske volitve. Opustitev te normalne poti more povzročiti le nove zmede.

Nova stranka na Hrvatskem

V Zagrebu se je ustanovil pripravljalni odbor »Stranke delovnega ljudstva«, ki naj sprejme v svoje vrste vse one delavce, kmete in obrtnike, ki se niso dosedaj priznavali k nobeni stranki. Pripravljalni odbor je sklical in tudi vodi vse delo za ustanovitev nove stranke dr. Božidar Adžija. Glasilo nove stranke bodo »Naše novine«.

»Slovenec« je v tej zvezi razkril, da predstavlja nova stranka komunistični pokret na Hrvatskem, ki že nevarno dviga glavo in ogroža red in mir v novo nastajajoči banovini. Hrvatsko časopisje je »Slovenca« krepko zavrnilo in mu svetovalo, da se naj briga raje za svoje stvari, Hrvate pa da naj pusti v miru, ker da ga ondote razmere prav nič ne brigajo.

Besede dr. Vladka Mačka

Na občnem zboru Samostojne demokratske stranke v Zagrebu je govoril tudi dr. Vladko Maček, predsednik KDK, ki je rekel sledeče pomembne besede:

»Borba hrvatskega naroda za svobodo, za priznanje narodne individualnosti se bliža koncu, in to v znaku naše popolne zmage. Res je, da je v tej borbi pokazal hrvatski narod mnogo požrtvovalnosti, mnogo sposobnosti in mnogo vztrajnosti, vendar pa priznavam odkritosrčno, da ne bi bilo uspeha, če bi ne bili z nami tudi Srbi. To ne velja le za Srbe, organizirane v SDS, temveč za ves srbski narod na ozemlju Jugoslavije. Zato, bratje, samo navidezno izgleda, kakor da so Hrvati dosegli vse, Srbi pa nič. Zapomnite si! Ne more ob svobodni Hrvatski obstojati zaslužena Srbija. Zahvaljujoč se vsem za pomoč, obljubljam — in veste, da svoje obljube držim — da po priboritvi popolne svobode hrvatskega naroda ne bom miroval, dokler ne izvojujem tudi popolno svobodo srbskega naroda.«

Govor dr. Vl. Mačka je bil sprejet z ogromnim navdušenjem, kajti dr. Maček je naznačil dovolj jasno smer svoje bodoče politike in obseg svojega udejstvovanja, ki se bo raztegnil na vso Jugoslavijo, torej tudi na srbske in slovenske pokrajine.

Pomoč policiji

V Zagrebu je bila dodeljena v pomoč policiji takozvana »meščanska zaščita«, to je mestna organizacija Hrvatske seljačke zaščite, to je vojaško ustrojene obrambne organizacije HSS. Ta ukrep je bil izvršen zaradi nekaterih napadov na policaje in druge ljudi od strani raznih temnih elementov, ki hujskajo proti sporazumu in hočejo hrvaški nacionalizem izkoristiti proti državi in proti dr. Vl. Mačku.

Kaj je s političnimi zakoni

Zemljoradniški minister dr. Branko Čubrilović je imel shod v Bosanski Gradiški. V svojem govoru je minister napovedal, da bosta v kratkem objavljena zakona o občinskih in skupščinskih volitvah, ki bosta uvedla tajno glasovanje. Minister je nadalje napovedal, da bo vlada nadaljevala z demokratizacijo političnega življenja, da bo znižala cene petroleja in tabaku, spremenila zakon o trošarini in znižanje vseh mestnih trošarin na kmetijske pridelke. Dr. Čubrilović je napovedal tudi osnove velikega kmetijskega pokreta v Jugoslaviji, ki ga bodo vodili dr. Vladko Maček, Dragiša Cvetković in dr. Gavrilović.

Državna podpora za izvoz kmetijskih pridelkov

Hrvatski gospodarski krogi zahtevajo reorganizacijo Prizada. »Hrvatski dnevnik« zahteva direktno državno intervencijo tudi za one kmečke proizvode, ki so glavni za banovino Hrvatsko, v prvi vrsti za živino in vino. Ako se iz javnih sredstev podpirajo aktivni in najbolj bogati žitorodni kraji, potem je upravičeno, da se zahteva iz javnih sredstev tudi za izvozno trgovino s kmetijskimi pridelki v onih krajih, ki so siromašni in morajo žito kupovati. Zahteva »Hrvatskega dnevnika« je povsem upravičena in velja v polni meri tudi za slovenskega kmeta. Slovenska kmetija sloni v glavnem iz živinoreje, vinogradništva in gozdarstva. Zato je pravično in povsem v skladu z novo politiko enakopravnosti, da se tudi slovenskemu kmetu osigura primerna cena za živino, les in vino ter

iz javnih sredstev doda, kar kmet ne more doseči v prosti prodaji, oziroma, da njegove pridelke odkupi Prizad prav tako kot žito v Vojvodini.

Zaslugek strahovilo pada

Pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani je padlo število zavarovancev od 1. do 15. septembra t. l. za 9000, to je od 108.435 na 99.433. To se pravi, da je zgubilo toliko ljudi delo in da je prišlo v Slovenijo toliko manj dohodkov. So to po večini sezonski delavci, naši mali kmetje in bajtarji, ki jim sama kmetija ne nudi dovolj živeža za preživljanje njihovih družin. Izguba na mezdah vsled znižanja zaposlenosti znaša okrog 6.750.000 din mesečno, poleg tega pa še pri vseh ostalih delavcih znižana meza za okrog 30 milijonov din letno.

Iz tega je razvidno, da se je gospodarsko stanje Slovenije silno poslabšalo, kar nujno zahteva olajšanje davčnih bremen, takojšen pričetek obsežnih javnih del, povečanje izvoza kmetijskih pridelkov in druge nujne zaščitne mere zlasti za kmetijsko gospodarstvo.

Vodstvo JNS pri predsedniku vlade

Pretekli teden so obiskali predsednika vlade g. Dragiša Cvetkovića člani izvršnega odbora Jugoslovanske nacionalne stranke dr. Kumanudi, Ilija Mihajlović in Jeremija Protić. Vzrok obiska je bil v zvezi s cenzurnimi razmerami in strankinim delom.

Program dela SDS

Glavni odbor Samostojne demokratske stranke je na svoji seji sprejel resolucijo, ki pravi med drugim sledeče o bodočem strankinem delu in njenih dolžnostih:

»In tako se sedaj nahajamo na začetku tretje faze. Menja se nadaljnje delo, toda misija SDS postaja še mnogokrat jačja zaradi vojnih dogodkov, ki besnijo okrog nas, misija složnega dela in duhovne harmonizacije Srbov, Hrvatov in Slovencev v državni celoti, v obrambi Jugoslavije ter neodvisnosti in svobode Balkana. Izvršni in glavni odbor SDS se bosta v svojem pozitivnem in odgovornem delu v smislu ideologije kmečke demokracije tudi nadalje zavzemala za pravilno in pravično rešitev težav vasi in kmeta. Agrarna reforma, davčna reforma, občinska, kreditna, socialna in gospodarska politika se morajo voditi po interesih kmečkega delovnega naroda. V mednarodni politiki bo SDS zastopala stališče mednarodnega sodelovanja, v tem času pa stališče stroge nevtralnosti.

SDS je po svoji preteklosti, po svoji sestavi in pojmovanju pobornik sodelovanja in solidarnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev ter tako pričakuje od sporazuma demokratizacije vse naše državne zajednice v njeni končni preureditvi.«

Dr. Krnjević

glavni tajnik HSS je izjavil francoskemu novinarju, da pomeni obnovljena in konsolidirana Hrvatska novo in močno Jugoslavijo. Izjavil je, da HSS še ni bila nikdar tako složna in tako ročna kot je danes. Zato bo brez velikih težav vzdržala red in mir v Hrvatski.

Razstava Zveze rejcev malih živali

ki jo je pred kratkim priredila Zveza društev rejcev malih živali v prostorih restavracije »Pri Sestici« je našla zelo ugoden odmev med posetniki ter željo, da bi Zveza še večkrat priredila tako razstavo, kjer bi lahko prišli vsi zainteresirani na svoj račun s cenanim nakupom domače kozuhovine, usnja in volne. Opozorjamo, da je vse to blago stalno na ogled pri rejcih malih živali, Karunova ulica 10, tik za trnovsko cerkvijo.

Kaj se godi po svetu

Nadaljevanje vojne

Po vseh znakih sodeč bo moral angel miru še dolgo čakati, preden bo v sedanjem razburkanem svetu našel gostoljubno streho. Kljub vsem poskusom in namigavanjem o mirovnem posredovanju te ali one nevtralne države iz dneva v dan bolj kaže, da med sprtima tabo-roma ni mogoče doseči mirne poravnave, dokler ta ali oni ne bo podlegel. Vojna se bo torej nadaljevala, o njenih vzrokih in njenem koncu pa ima vsak tabor svoje mnenje.

Nemčija

skuša po svojih najvidnejših predstavnikih prepričati lastne državljane in ves svet, da je povzročiteljica sedanje vojne prav za prav Anglija. To je nedavno zlasti poudaril nemški zunanji minister Ribbentrop v Gdansk. Ponovil je iste očitke, ki smo jih s te strani že večkrat slišali. Anglija da ni pustila Nemčiji njenega življenjskega prostora; da je hujšala Poljake, zaradi česar je morala Nemčija braniti in zavarovati svoj življenjski prostor na Poljskem. Sploh je dejal, da so bili vsi cilji angleške politike že iz leta 1933. usmerjeni na vojno z Nemčijo.

Dosledno in v skladu s temi očitki je bilo tudi dosedanje nemško vojskovanje na zapadu v glavnem napršeno proti Angliji, ki jo danes smatra uradna Nemčija za svojega najhujšega sovražnika. Medtem ko na francosko-nemškem bojišču prav za prav sploh še ni mogoče govoriti o pravi vojni, nemške podmornice vztrajno in neredko tudi z uspehom napadajo angleške trgovske in vojne ladje. V teh borbah jih vneto podpira tudi nemško letalstvo, ki je v sodelovanju s podmornicami prizadejalo angleški trgovski in tudi vojni mornarici že precej občutnih izgub.

Spričo takega postopanja se čisto v mednarodnem tisku pojavljajo vesti, da hoče Nemčija Francijo odtujiti Angliji, skleniti s svojo romansko zapadno sosedo poseben mir in se nato z vsemi svojimi bojnimi sredstvi in silami vreči na Anglijo. V Nemčiji te vesti zanikujejo; ali upravičeno ali neupravičeno, je danes zelo težko reči.

Anglija

in z njo vred tudi Francija po svojih uradnih predstavnikih vračata Nemčiji milo za drago. Glede tega so v zadnjem času značilni govori treh vidnih osebnosti angleškega političnega sveta.

Minister za dominione A. Eden, bivši angleški zunanji minister, je nedavno po radiu govoril o sodelovanju Velike Britanije in njenih dominionov. Poudaril je tesno povezanost imperija in naglasil, da so se vse akcije nemških letalskih in pomorskih sil izjalovile. Podmorniška vojna niti od daleč nima več onega pomena, kakor ga je imela v zadnji svetovni vojni. Nem-

čija je izgubila vso iniciativo. Na vzhodu ji je pot zaprla Rusija, na jugu Turčija, na zapadu pa so sile demokracij od tedna do tedna močnejše.

Vojna nam je bila vsiljena — je dejal minister Eden — ker nemška vlada ni znala pokazati dovolj dobre volje in ker je Hitler trdovratno prepričan, da mora njegova volja zmagati. — V Varšavi, v Pragi in v drugih mestih stoje nemške čete in vsak nemški vojak je tam živ dokaz, da je bila dana beseda prelomljena. — Anglija se bori za svobodo ne le lastnih, nego vseh narodov, tudi takih, ki tokrat niso posegli v borbo, a so vendar vidno v skrbeh za svojo bodočnost.

Ministrski predsednik Chamberlain je med drugim dejal:

Nobena vlada se ni nikdar bolj goreče trudila, da se izogne vojni, nobena vlada ni riskirala več, da ohrani mir, kakor je to storila naša vlada. Ribbentrop sedaj trdi, da so bili vsi cilji angleške politike že od leta 1933. dalje usmerjeni na vojno z Nemčijo. Izgleda, da ima Ribbentrop namen vabiti Rusijo na križarsko vojno proti angleškemu imperiju. Ko pa je Ribbentrop prvič prišel v Anglijo leta 1936., je v nastopnem govoru izjavil, da je Hitler prepričan, da proti Evropi in britanskemu imperiju samo ena nevarnost in to da je nadaljno razširjanje komunizma.

Ni bila Anglija ona — je dejal Chamberlain — ki je izzvala Nemčijo. Nemška vlada je bila tista, ki nas je s ponovnimi napadi, kljub ponovnim svarilom prisilila, da smo končno oklevaje prijeli za orožje. Nemška vlada je ona, ki vsled svojega brezobzirnega kršenja danih obljub in pravic ter svobode drugih narodov nosi odgovornost za to vojno in za vse njene posledice.

Podobne izjave je podal v zgornji zbornici angleški zunanji minister lord Halifax. Iz njegovega govora pa so še posebno zanimivi in za presojanja položaja važni tudi odstavki, kjer govori o Rusiji.

Med drugim je Halifax z zadovoljstvom naglasil, da so odnosi med Turčijo in Rusijo tradicionalno prijateljski. Enako je izrazil upanje, da bodo rešena vsa vprašanja med Rusijo in Finsko na miren način.

Glede ruske zasedbe vzhodnega dela Poljske je dejal:

1. Rusija tega nikdar ne bi bila storila, če ne bi bila Nemčija začela z vpadom na Poljsko, ne da bi bila pri tem celo napovedala vojno. 2. Akcija Rusije se razteza samo do one narodnostne meje na zapadu, ki jo je pri sklepanju versajske pogodbe priporočil lord Curzon kot mejo Poljske.

Take izjave, zlasti še v zvezi z novimi rusko-angleškimi trgovskimi sporazumi dajo slutiti,

da Anglija nikakor ne želi spora z Rusijo, ampak ji je celo mnogo lažje na tem, da si ohrani z Rusijo dobre odnose in jih po možnosti celo izboljša.

Tako stoji sedaj ves evropski položaj v znamenju velike načelne borbe med dvema svetovoma. Enega pomeni Anglija, drugega Nemčija. Vsi znaki kažejo, da bo ta borba neizprosna in dolgotrajna, vsekakor pa hujša nego vse, kar smo bili vajeni doslej razumevati pod pojmom vojna.

V Italiji

so 28. oktobra obhajali 17. obletnico fašističnega pohoda na Rim. Dopoldne je z balkona Beneške palače v Rimu podal Mussolini zbranim množicam tole izjavo:

»Obletnica, ki jo fašisti zmerom bolj svečano praznujemo, je našla nas vse od Alp do morja strnjene, močne in odločne kakor še nikoli. Danes ne zahteva fašizem kakor v ostrih in krvavih dneh pred pohodom nič drugega kakor privilegij, da gradi in koraka ob vsaki priliki z narodom in za narod.«

Izjava vsekakor preseneča po svoji kratki zgoščenosti. V zvezi s temi načelnimi besedami je zanimivo in značilno, kar piše list italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana, ki med drugim pravi:

Italija ne pusti, da bi na njene odločitve vplivala katera koli tuja diplomacija in ne bo dopustila, da bi jo katera koli tuja ideologija pregovorila k intervenciji.

Po teh besedah bi se dalo sklepati, da bo Italija tudi v bodoče ohranila svojo nevtralnost, vsekakor pa vsaj tako dolgo, dokler ne bi ukazovali drugačnega ravnanja italijanski lastni interesi.

Finsko-ruska pogajanja

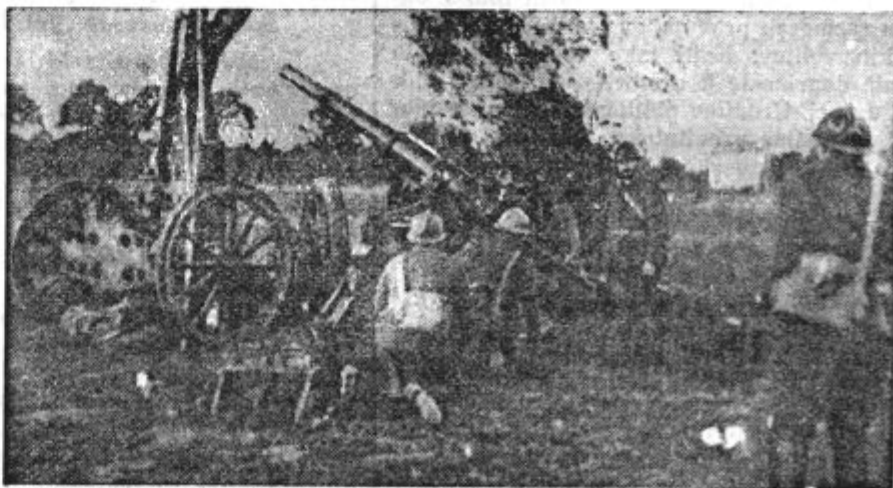
Pogajanja med Rusijo in Finsko trenutno počivajo. Finski zastopniki so se vrnili v Helsink, kjer bo predloge proučeval ministrski svet. Nato pridejo predlogi še pred posebno komisijo, ki bo sestavljena iz zunanjepolitičnega in političnega odbora v parlamentu.

Splošno prevladuje prepričanje, da bo prišlo med Finsko in Rusijo do sporazuma, kljub temu so pa oblasti v Helsinkih, Stockholmu in Oslu izdale več ukrepov za izselitev prebivalstva v primeru nevarnosti. Iz vsake okolice ogroženih mest bo izseljenih v primeru potrebe kakih 150 tisoč prebivalcev.

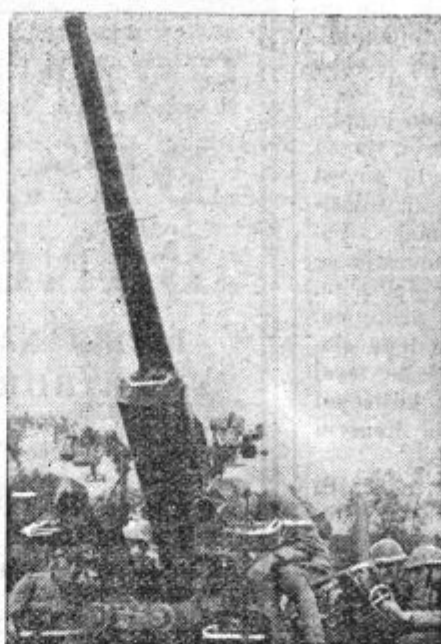
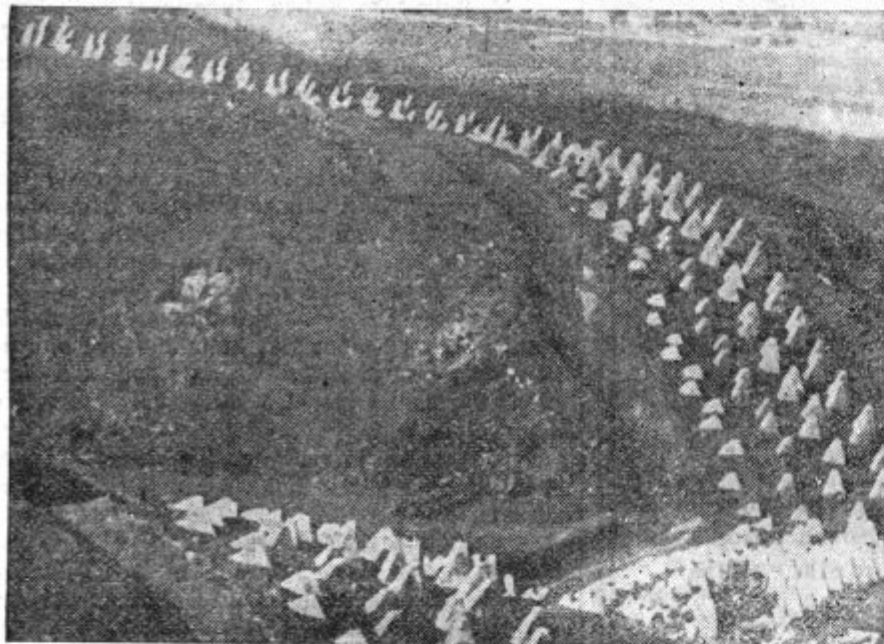
Vojna na morju

Po nemških poročilih so od 12. do 25. oktobra nemške pomorske sile potopile 22 angleških in francoskih ladij v skupnem iznosu 109 tisoč 370 ton. Vse angleško-francoske izgube na ladjah znašajo torej od začetka vojne 115 ladij (475 tisoč ton).

Po drugi strani poročajo Francozi, da je njih vojna mornarica 27. oktobra potopila veliko nemško podmornico.

Leva: Ujetniki poljske vojske kopljejo v Nemčiji krompir. — Na francoskem bojišču vidi drevje topovom potrebno kritje.

Levo: V Nemčiji so se takole zavarovali proti tankom — V sredi: Protiletalski top na nizozemski meji varuje nevtralnost te države — Desno: Poljski polkovnik Lipinski, junaški branitelj Varšave, ki je v obrambni borbi vzbujala priznanje in občudovanje vsega sveta.

Francoski ribiči so našli od posadke potopljene podmornice tri trupla pomorščakov ter truplo nemškega podmorniškega oficirja. Trupla so bila prepeljana v neko francosko pristanišče, kjer so bila svečano pokopana.

Amerika in Evropa

Ze nekajkrat smo v našem listu omenili borbo za spremembo nevtralnostnega zakona v Zedinjenih državah. Stvar je sedaj dozorela v Rooseveltovem smislu. Te dni bo izglasovana sprememba doslej veljavnega zakona v tem smislu, da Amerika dopušča prodajo orožja in municije vojskujočim se državam proti plačilu v gotovini. Vojsne potrebščine za vojskujoče se države se prodajajo samo vladam teh držav, ne pa tudi zasebnim trgovskim podjetjem.

S tem bo Amerika praktično pomagala zapadnimu demokratičnemu tisku. Tako je mnenje vsega svetovnega tiska, ne izvzemši nemškega.

Ameriško orožje in vojsne potrebščine bodo smeli kupci odvažati na neameriških ladjah. To si bosta pa dovolili lahko samo Anglija in Francija, ker razpolagata s potrebnim številom ladij, ki jih za prevoz tudi lahko primerno zavarujeta proti morebitnim presenečenjem na potu.

Tudi v finančnem oziru je — oziroma bo novi zakon tak, da bosta njegove določbe zmogali lahko samo Anglija in Francija. Zlate rezerve Francoske banke znašajo nad 97 milijard frankov, Angleške banke pa nad 260 milijonov funtov. Poleg tega pridejo še v poštev zlate rezerve velikobritanskih dominionov.

Praški 28. oktober

Nekdanja Češkoslovaška je vsako leto 28. oktobra obhajala svoj državni narodni praznik.

Cehi v emigraciji so seveda obhajali ta dan svoj narodni praznik. V Parizu je zastopnik poljske emigrantske vlade uradno obiskal češkoslovaškega poslanika Osuskega in mu čestital k narodnemu prazniku. Takisto je Osuski sprejel tudi zastopstva vseh češkoslovaških društev v Franciji.

Rusija in Madžarska

Po mnenju francoskih listov bo prišla takoj za Finsko z ruske strani na vrsto Madžarska.

Kakšne bodo ruske zahteve do Madžarske, je še negotovo. Nekateri mislijo, da bodo Rusi zahtevali še tisti del Ukrajine, ki je po razpadu Češkoslovaške pripadel Madžarski, vendar smatrajo to za malo verjetno.

Najbolj gotovo je, da bodo Rusi zahtevali novo ureditev rusko-madžarskih odnosov, to pa v prvi vrsti na gospodarskem področju.

Ali bodo postavili tudi kake vojno-tehnične in politične zahteve, je še popolnoma neznano. Pri tem pa francoski listi ugotavljajo tele značilnosti: Rusija odklanja v pogajanjih s sosedi vsako posredovanje. Enako odklanja pogajanja z blokom ali zvezo držav, ampak se hoče vedno pogajati le s posamezno državo. Za novi položaj ne daje Rusija nobenega jamstva, ampak se morajo vse države zadovoljiti le z ruskimi nevtralnostnimi izjavami.

Izselitev Nemcev iz Jugoslavije

V Jugoslaviji živi 450.000 Nemcev, in sicer okoli 300.000 v Vojvodini, ostali pa v Slavoniji, Hrvatski in Sloveniji. Na drugi strani je v Nemčiji okrog 150.000 jugoslovenskih sorojakov in sicer okoli 80.000 Slovencev na Koroškem ter prav toliko Hrvatov na Gradiščanskem.

Odločitev kanclerja Hitlerja o preselitvi vseh Nemcev iz obrobni držav v domovino je naletela na ugoden odmev tudi v Jugoslaviji. Beograjsko časopisje poroča, da so se že pričeli razgovori o izselitvi Nemcev iz Jugoslavije. Izvedba te Hitlerjeve odločitve bo ustvarila ugodne pogoje za ohranitev dobrih odnosov med Nemčijo in našo državo.

Agrarna reforma v Italiji

Pretekli teden so se pričela na Siciliji prva dela na izvedbi velikopoteznega fašističnega načrta o agrarni reformi. Preurejenih bo okrog 500.000 ha veleposestniške zemlje. Izvršilo se bo osuševanje močvirij in pogozdovanje goličav. Zgrajenih bo 10.000 kmetijskih hiš, v katere se bodo naselili kmetijski delavci na veleposestvih, ki so do zdaj prebivali v mestih, odtrgani od zemlje, katero so tujcu obdelovali. V novih naseljih bo država gradila ceste in vodovode.

Ze v prvem letu bo zgrajenih okrog 2500 novih kmetijskih domov. Za izvedbo vseh teh del je država zagotovila velika denarna sredstva.

Nova knjiga o zavarovanju

Ljubljanski odvetnik dr. Anton Urbanc, po rodu Korošec iz Ziljske doline, je dal na svetlo zanimivo knjigo o zavarovalnem pravu. V knjigi razlaga natančno in tudi za nestrokovnjaka razumljivo vse določbe, ki se tičejo zavarovanja: — požarnega, za škodo po toči, za živino, za prevoze, za jamstva, za življenjska zavarovanja itd.

Kmetje so velikokrat žrtve raznih vsiljecev, ki znajo na vse mogoče načine prigrigovati sklepanje zavarovalnih pogodb. Nepoučeni pristajajo na težke pogoje, ki jih pozneje ne morejo izpolnjevati. Pri sklepanju zavarovanja je

vsako stvar treba točno premisliti. Zato bodo kmetje storili prav, če si to knjigo nabavijo. Cena je taka, da je nabolje, če to nabavo izvrše po skupinah. Zlasti bi bilo priporočljivo za naša podeželska kulturna in gospodarska društva ter razne zadrage, da kupijo knjigo za svoje članstvo.

Knjigo z veseljem priporočamo vsem.

Kmetska mladina

Bohinjska Bistrica

Pri nas še vedno vodimo borbo za ustanovitev Društva kmetijskih fantov in deklet, pa še do sedaj nismo prejeli potrjenih pravil. Končno bi bilo skoraj vseeno kdaj prispejo ta toliko pričakovana pravila, škoda pa je samo v tem, da ne moremo delovati za našo izobrazbo, ki se po načelih in navodilih Zveze kmetijskih fantov in deklet dá res dvigniti na dostojno višino kakor nikjer drugje. Škoda je na dnevih, ki gredo v nič brez koristi, zlasti pa v sedanjem zimskem času.

Skaručna

Društvo kmetijskih fantov in deklet na Skaručni pripravlja dramatično prireditev, ki naj pokaže našim ljudem našo preteklost in borbo prednikov za pravice ljudstva. — Igra se zove »Tlačani« in je že sedaj za njo veliko zanimanje. Tudi v ostalem prosvetnem delu bomo skušali delovanje izpopolniti, da bomo iz zimske sezone potegnili čim več koristi za našo izobrazbo.

Iz naših krajev

× Na zagrebški univerzi so se stepli dijaki komunisti in frankovci. Pretep je trajal nekaj ur. Studentje so metali skozi okno kamenje, opeko in druge predmete, dokler jih ni pomirila policija in meščanska zaščita.

× Prenos plač naših delavcev iz Nemčije v domovino. Prenos mezd je zavarovan po kliringu, obračunavanjem med našo državo in Nemčijo. Vsi delavci, ki so bili 10. septembra že v Nemčiji, zaposleni po ministrstvu dela ali ne, pošiljajo lahko svojem vsak teden po 40 mark. Delavci pa, ki so dobili zaposlenje v Nemčiji po

10. septembru, smejo pošiljati denar k nam samo, če so bili zaposleni po posredovanju ministrva dela. Denar lahko vplačujejo po bankah ali poštah.

× **Vodnikova družba** izda letos zelo krepko in spretno pisano povest »Nebo gorje«, izpod peresa pisatelja Ivana Albrehta. Je to povest predvojne Koroške, lepe naše zemlje in žalostne naše usode na njej; boj nemških notarjev, plemenčev in naših korenin. S to povestjo se bomo spomnili 20 letnice koroškega plebiscita. Vsebina povesti je napeta, slog jako prikupen. **Vodnikova družba** vabi vse prijatelje lepe slovenske knjige v svoj krog. Ne odlašajte torej s prijavo članstva pri naši ljudski književni družbi. Za borih 20 dinarjev dobite koncem novembra štiri lepe knjige.

× **Milo za pranje** so tovarnarji podražili sklicujoč se na podražitev surovin, ki jih dobavljajo iz inozemstva. Nihče pa ni preiskal, ali je podražitev za toliko upravičena ali ne, za kolikor so tovarne povišale cene milu. To povišanje bo seveda plačal potrošnik, to je kmet, ker tovarnar noče biti nič prikrajšan na dobičku.

× **Skupaj sta umrla.** V Samoboru sta skupaj umrla zakonca, od katerih je bil mož star 83, žena pa 75 let. V srečnem zakonu sta preživela nad 50 let. Ko so zadnje dni moža že močno zapašale moči, je poklical k sebi ženo in ji zatrjeval, da bosta skupaj umrla in na drugem svetu nadaljevala skupno življenje. Kmalu za tem je ženo zadela kap in mož je tudi nekaj ur za njo izdihnil.

× **Hrvatsko seljaštvo** ni stan, temveč narod, tako je izjavil glavni tajnik HSS dr. Jurij Konjević v Splitu, kjer je imel sestanek za pre-

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE

LJUBLJANA — KOČEVJE
MARIBOR — CELJE

*

Vloge obrestuje po najvišji
obrestni meri. Cenena posojila
daje na redno odplačevanje

*

ZA NJENE VLOGE JAMČI
DRAVSKA BANOVINA

osnovo ondotne organizacije HSS. Zaradi tega je dr. Konjević pozval vse pristaše HSS, da naj izstopijo iz stanovske organizacije »Težaškega udruženja«, ki sloni na stanovski podlagi.

× **Tiskovine za »Službeno pogodbo«** po viničarskem redu je založila tiskarna Merkur v Ljubljani, Gregorčičeva 23, kjer se dobiva po din 1—, s poštnino 25 par več.

× **Ruska krma.** Časopisje poroča, da je bil sklenjen med Rusijo in Nemčijo dogovor, na podlagi katerega bo Rusija dobavila milijon ton živinske krme Nemčiji.

× **Šmarješke toplice** na Dolenjskem je kupil lastnik zdravilišča Slatina Radenci dr. Šarič. Novi lastnik bo toplice preuredil in povečal bazen tako, da bodo še bolj privlačne in udobne.

× **Poldinarski kovanci izgube 16. februarja** veljavo. Narodna banka obvešča prebivalstvo, da bodo poldinarski kovanci izgubili veljavo 16. februarja 1940. Zato jih je treba čimprej zamenjati na blagajni Narodne banke ali pri državnih finančnih ustanovah za nove poldinarske kovance.

× **Bolgarska knjiga.** Jugoslovansko-bolgarska liga je priredila v Ljubljani razstavo bolgarske knjige. Razstava se nahaja v Narodnem domu. Razstava nudi lep pregled bolgarske književnosti in dokazuje visoko stopnjo kulture bolgarskega naroda.

× **Odprava notarjev** na Hrvaškem. V pravosodnem oddelku banske oblasti v Zagrebu je bila izdelana uredba o odpravi javnih notarjev v banovini Hrvatski. Del poslov javnih notarjev bo prenešen na sodišča.

× **Nemški gospodarski diktator** maršal Göring je naročil nemškemu kemiku, da morajo poiskati možnosti za pretvarjanje lesa v sladkor in maslo, da bo mogla Nemčija dalj vzdržati v novi vojni.

× **Trojčke je rodila** v Babincu na Hrvaškem kmetica Micka Makovec. Mati in otroci so zdravi.

× **Najvišjega stražnika** imajo v Bosanski Dubici. Mož je visok 2 m in 5 cm. Med svetovno vojno je prišel kot vojni prostovoljec iz Amerike.

× **Za pomočnika ministra** pošte je bil imenovan svetnik poštnega ministrstva Milostislav Ciko.

× **Za vrhovnega državnega pravobranilca** je bil postavljen dr. Ivo Matijević, doslej namestnik vrhovnega državnega tožilca.

× **Enotna cena za kvas.** »Službene novine« prinašajo objavo davčnega oddelka finančnega ministrstva, po kateri se določa za kvas enotna prodajna cena 29 din za kg skupaj z državno trošarino in skupnim davkom franko postaja kupca.

× **Hrvatski ban** dr. Šubašić je sprejel zastopnike iz Hercegovine, ki so mu obrazložili silne težave, v katerih se nahaja ondotni narod. Letina je bila slaba, med narodom razsaja legar. Bolniki umirajo brez zdravnika, ker kmetje nimajo denarja.

× **Novo šolo** je zgradila naša zaslužna Ciril-Metodova družba na Kozjaku nad Marenbergom. To je že tretja šolska zgradba, ki jo je postavila

Čevlje

vseh vrst za jesen in zimo - od najfinejših do najmočnejših - nudi po izredno ugodnih cenah

TRIUMF

prej PRI »POLLAKU«
sedaj Miklošičeva c. 12

Zemlja daje in sprejema

Vseh mrtvih dan, turobni praznik, ko se spominjamo svojih dragih, ki so že opravili življenjske naloge, sprejema letos svet z grmenjem topov, z bombami in bojnimi letali. Na mnogih krajih ne bo ljubeče roke, ki bi rahlala zemljo na zadnjem počivališču dotrpelih. Ne bo cvetja in ne sveč, ki bi z utripajočimi plamenčki vzbujale upanje. Namesto vsega tega bodo drveli po zemlji živih in mrtvih tanki, bodo vrtale v zemljo, v domove in grobove bombe in granate ter odpirale nove grobove.

Na srečo je naši zemlji in našemu narodu to gorje doslej prihranjeno. Vzlic viharjem, ki divjajo po svetu, vlada pri nas mir in se lahko posvečamo vsem nalogam, ki nam jih nalaga življenje.

Ko torej letos obiskujemo grobove svojih prednikov, ko se s toplo hvaležnostjo spominjamo njihovega truda in napora za ohranitev rodne zemlje, ne smemo pozabiti, kaj smo dolžni žrtvam, ki so jih utrpeli naši očetje, dedje in pradedje za nas.

Iz zemlje so naša telesa izšla, v zemljo se po končani življenjski poti vračajo. To je večno kroženje, ki ga ne more spremeniti noben zakon in nobena sila.

Prav zaradi tega pa velja vsa borba člove-

štva vseh vekov prvenstveno zemlji. Tudi najnovejša vojna je izbruhnila zaradi zemlje in njenih dobrin. Naj govori svet še tako o raznih ideologijah, naj gradi družabne sisteme, naj se peha in gomazi kakor koli, je vendar res samo eno: za zemljo gre!

Zemljo kot največjo materialno vrednoto na svetu priznavajo vse ideologije. Samo pomislite, kakšna je razlika med krščanskim svetovnim nazorom in med sedanjim narodnim socializmom. V enem pa sta vendar na las enaka.

Med osmimi blagori obljublja Kristov nauk: **Blagor krotkim, ker bodo zemljo posedli.** S tem potrjuje silni pomen zemlje.

Ali ni Hitlerjev klic po življenjskem prostoru čisto isti klic po zemlji?

Ali ni končno samozavestno zatrjevanje angleških ministrov, da bodo vsi narodi Velike Britanije do skrajnega branili imperij, samo izjava, da se zavedajo vrednosti zemlje in je zato za nobeno ceno ne dajo iz rok.

Take in podobne misli se človeku vzbujajo, ko se letos ustavlja ob gomilah širom slovenske zemlje. Kaj vse so ti, ki spe pod rušo, pretrpeli, da so lahko ohranili zemljo, slovensko zemljo nam. Da ni bilo te junaške, požrtvovalne ljubezni in vdanosti bodočim rodovom, bi bila danes vsa slovenska zemlja za nas ena sama grobnica, medtem ko bi tujec paševal in sprejemal vse darove naše zemlje.

VELIKA
BLASNIKOVA
PRATIKA
je izšla
1940

Ko tedaj obiskujemo pokojne na njih tihih domovanjih, se moramo zavedati, da se življenje s smrtjo posameznika ne ustavi. Zemlja, ki ga je dala, ga je zopet sprejela v svoje ljubeče naročje. S tem pa je hkratu opozorila vse, ki so ostali za pokojnim, na njihove dolžnosti. Med prve naše dolžnosti spada ohranitev zemlje rodu in krvi, ki sta iz nje izšla in na njej trpita in živita. Zato bomo pokojne najlepše počastili in se jim najbolj oddolžili za vso njihovo skrb, ako bomo zvesto varovali, branili in negovali zemljo, ki smo jo od njih prejeli kot sveto dediščino.

Naj bo zato letos vsaka sveča, ki bo kjer koli plapolaje svetila na kakem slovenskem grobu, sveta prisega in potrdilo:

— Počivajte v miru, vsi znani in neznani predniki, junaški borci kakor tudi najskromnejši delavci na njivi slovenskih tal! Vsi, ki ste nam izročili v varstvo in oskrbo svetinjo slovenske grude, bomo vedno in povsod vestno izpolnjevali svoje dolžnosti in ne bomo nikdar dopustili, da bi kdor koli onečastil zemljo, to vašo in našo dragoceno svetinjo. Kakor ste jo vi izročili nam, tako jo bomo še olepšano dali nekoč novemu pokolenju z naročilom, da varuje, brani in ohranjuje zemljo — slovensko last.

Ob takih mislih nam je tudi vseh mrtvih dan opozorilo za življenje, ki ga ukazuje večno ista mati — zemlja.

Ciril-Metodova družba v tem kraju na severni meji. Nova šola je bila te dni končana in likofu je prisostvoval tudi predsednik družbe g. inž. Mačkovšek.

× Med kandidati za senatorje pri senatorskih volitvah se ne nahaja noben minister. Zagrebški »Obzor« pravi, da bodo aktivni ministri prišli v senat kot senatorji, imenovani s kraljevim ukazom.

× Naša kovnica za denar je dala v promet nove dinarske kovance, ki so iz istega materiala ko dvodinarski kovanci, le da so nekoliko manjši. Na lico je vtisnjena krona Jugoslavije, zadnja stran pa ima arabsko številko »1«, pod katero je v latinici napisano »dinar«, ter letnica 1938.

× V Zagrebu se je vršila pretekli teden škofovska konferenca, ki ji je prisostvoval tudi papeški nuncij. Škofovska konferenca je pozdravila sporazum in sprejela več sklepov, tičočih se verskega pouka v šoli, gmotnega položaja duhovnikov in večjega romanja hrvatskih katolikov v Rim.

× Banovina Hrvatska namerava odkupiti od svojih kmetov ves presežek zganja, ki ga bo porabila za proizvodnjo špirita.

× Začasna omejitev sprejema bolnikov v ljubljansko bolnišnico. Zaradi gradbenotehničnih del v času od sobote 28. t. m. do ponedeljka 6. novembra se sprejem bolnikov v tem času omeji na težko poškodovane in nevarno obolele, katerim je pomoč in oskrbovanje res potrebno. Javnost se o tem obvešča v izogib nepotrebnim potnim stroškom in pritožbam. Uprava Obče državne bolnice v Ljubljani.

Iz tujine

■ Preseljevanje Nemcev. Nemško zunanje ministrstvo je izdelalo podrobne načrte za preselitev vseh nemških narodnih manjšin. Po tem načrtu bo v Evropi preseljenih 2.293.000 Nemcev in sicer 750.000 iz Romunije, 600.000 iz Jugoslavije, 480.000 iz Madžarske, 200.000 iz Južne Tirolske, 150.000 iz Galicije, 62.000 iz Letonske, 35.000 iz Litve in 16.000 iz Estonske.

■ Nemška podmornica je potopila angleško oklopnico »Royal Oak« (kraljevi hrast). Oklopnica je bila zasidrana v vojni luki na Škotskem.

Podmornica se je spretno utihotapila skozi gosto mrežo min pri vходу v luko in tam s petimi torpedami napadla veliko angleško vojno ladjo, ki se je po strašni eksploziji potopila. Z ladjo vred je utonilo okrog 800 mornarjev, 400 pa je bilo rešenih. Podmornica se je po napadu previdno umaknila in se vrnila v Nemčijo. Kancelar Hitler je poveljniku podmornice osebno čestital.

■ Židje morajo plačati. Po umoru nemškega diplomatskega uradnika v Parizu je bila Židom v Nemčiji naložena globa od ene milijarde nemških mark v obliki 20 odstotne oddaje premoženja. Ker globa s temi odstotki ni bila dosežena, so Nemci zvišali oddajo premoženja na 25 %. Židje plačujejo globo v obrokih.

■ Volitve v bolgarski parlament se bodo vršile v teku dveh mesecev, to je koncem decembra.

■ Nemčija je zgubila dosedaj 20 podmornic, kar predstavlja eno tretjino vseh nemških podmornic. Vsega skupaj je imela Nemčija v začetku vojne 60 podmornic.

■ Posebne vrste lokomotive so zgradili v tvornicah lokomotiv v Vorošilovgradu v Rusiji. Lokomotiva uporablja kot pogonsko sredstvo pa-

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

je največji slovenski pupilarnovarni denarni zavod. Dovoljuje posojila na menice in vknjižbe.

Za vse vloge in obveze hranilnice jamči

Mestna občina ljubljanska

Razne vrste ZDRAVILNIH ZELIŠČ

kupuje po najvišjih dnevnih cenah

KMETIJSKA DRUŽBA r. z. z. o. z.
V LJUBLJANI, Novi trg št. 3

Zahtevajte informacije — pošljite vzorce in ponudbe!

iv. Nemec:

MOLK

(Nadaljevanje)

Joj me, ti si Danica!

A, vi ste! Zakaj tako pozno?

Bila je Ankina mati.

Veš, Danica, nimam časa, povej mi ali je Boštjanova Bara doma!

Tako sem se prestrašila.

Nič hudega, mati! Kje pa rabijo Baro v tej noči, zdi se mi, da je doma.

Hvala ti, Danica, moram hiteti, lahko noč, Danica! Veš, mudi se, pri Hitrečevih se je oglašala štorclja, moram hitro pripeljati Baro!

Potem le hitite, mati, lahko noč!

Lahko noč, Danica, moram hiteti!

Danica je zastrmela v temo, ki je zakrila Ankin mater, misel pa ji je splavala visoko nad oblake, kjer so migljale zvezde, nedosegljive zvezde, za vsakega človeka ena! —

Ali bo temu otroku zasijala srečna zvezda? se je porodilo v Daničinih mislih, z roko pa je potegnila čez oči, da bi lažje prodrila v temo. Zdelo se ji je, da mora strgati z oči tisto pošastno mreno, da bi v mraku lažje razbrala bodočnost mlademu bitju. Toda, mrak je ostal mrak in zvezde so naprej migljale nad oblaki, ničesar ni bilo dosegljivega, tiha noč je zavila vse skupaj v vroče hrepenenje.

Kmalu nato je Danica legla in potopila svoje misli v krepek sanj. Proti jutru se ji je sanjalo, da ziblje lepega otroka in mu poje pesem o življenju. Sončni žarki so jo vzbudili iz sna, zato je naglo skočila iz postelje. Mati pa ji je prišla že na pragu nasproti.

Danica, ali veš novico!?

Kaj, mati?

Hitrečeva Mica je dobila hčerko!

In...

Nič, ali ni to dovolj!? — Pravijo, da jo bodo krstili za Venjo! —

Prav, mati! Jaz ji želim bolj srečno življenje, kot ga imamo danes.

Kakšna pa si?!

Nikakšna! Kar je res, se ne more spremeniti v laž. Zdi se mi pa, da otrok pri trmastem Hitreču ne bo imel poštene vzgoje.

Nikar ne ogovarjaj, Danica! Ali nisem tudi jaz tebe vzgojila v istih razmerah...

Za sužnjo in tlačanko! —

Danica! —

Vi tega ne morete razumeti, mati. Vi niti ne veste, da v svoji ponižnosti trpite in garate vse življenje le za druge.

Ponižnost je lepa lastnost! —

Za nekatere; za tiste, ki morajo vedno grbiti hrbet, pa prav gotovo ne!

Danica! — Kaj je s teboj, kakšna pa si?!

Dekle je uprlo pogled v mater, da so ji modre oči kar gorele; neizgovorjeno misel so

povedale tako odločno, da je mati obstala vsa prestrašena pred hčerko in ni več spravila besede na dan. Danici so se napele prsi, obe roki pa je krčevito stisnila in zajela zrak.

Vsi smo tlačani, mati! — Drug drugega grizemo kot črvi, iz žuljavih rok teče naš kri; umiramo, toda ne radi nas, za tujca, za tuje pravice. Tlačani smo mati, me žene pa navadne sužnje.

Hčerka, Danica!

Od zunaj se je zaslišal hreščec očetov glas, ki je Franco kar vrgel v kuhinjo.

Vidite, mati! Lastnega moža se bojite! Bojite se ga kot dekla, ne kot žena in to je sramota! Za božjo voljo, Danica, kako pa govoriš, kdo te je to naučil?

To je spoznanje, mati! Občutila sem težko breme že davno in ga nosim za obe. Vi tega seveda ne priznavate, vi rajši trpite in garate, jaz pa tega nočem in ne bom!

Boj se Boga, Danica!

Ko bi se ga le tisti, ki so krvavi od naše krvi, pa se ga ne!

Pusti to, Danica in se vdaj v voljo božjo!

Da, da, mati. Vsi počakajmo, da nam bodo kožo potegnili s hrbtov. Naše orožje bodi molk in delo. Molčali bomo tudi tedaj, ko niti kri več ne bo zadostovala tuji požrečnosti. Vi bi hoteli, da se ponižno zavijemo v večni molki! Jaz nočem tega, mati!

(Dalje prihodnjik.)

ro in petrolej. Rusi trdijo, da nova lokomotiva porabi manj goriva in razvija večjo hitrost.

■ V Turčiji je zmanjkalo kave. Sedaj jo nadomestujejo s suhimi figami.

■ Žrtve Varšave. Pri obleganju Varšave je bilo ubitih 50.000 civilistov. Največ žrtev je zahtevalo zračno bombardiranje.

■ Revolucija se je ponesrečila. V Boliviji je poskušal izvesti revolucijo in se polastiti oblasti general Bilbao. Poskus se je pa ponesrečil. Vlada je uvedla obsedno stanje. General Bilbao je bil obsojen na izgon.

■ Hitler se je pretekli teden dolgo posvetoval s šefi armade in letalstva. Angleško časopisje poroča, da je Nemčija zbrala na zapadni fronti blizu dva milijona vojakov in da se pripravlja velika ofenziva v kratkem času. Ofenziva bo naperjena v prvi vrsti na nAgljo. V tej borbi bo imelo glavno besedo letalstvo. Letala bodo desetkrat na dan bombardirala angleška mesta in tovarniške okraje. Nekateri listi poročajo celo, da se bo nemška armada poskušala izkrcati na angleški obali.

■ Kancelar Hitler bo ta teden obiskal zapadno fronto.

■ V Estonsko luko Talin je priplulo 14 ruskih vojnih ladij. V Talinu bo Rusija zgradila močno vojno luko za velike vojne ladje.

■ Nakup letal. V Ameriko je prispela angleško-francoska vojaška komisija, ki bo nakupila 9000 letal. Nadaljnjih 3000 letal bo kupila komisija v Kanadi.

■ Nemški bombniki. Petnajst težkih nemških bombnikov je napadlo angleške vojne ladje v škotskem pristanišču. Bombe so zadele več vojnih ladij, toda škode niso veliko prizadele jeklenim trdnjavam. Ubitih je bilo trinajst mornarjev in dva oficirja ter več ranjenih. Protiletalski topovi so sestrelili pet nemških bombnikov.

■ Kitajski bombniki so napadli japonska letališča v Hankou in pri tej priliki uničili 100 japonskih letal.

■ Ruska vlada je protestirala v Londonu zoper postopanje angleških oblasti z ladjami nevtralnih držav, ki prevažajo tihotapsko blago. Rusija ne priznava angleških določb v tihotapskem blagu in se ne bo pokorila angleškim po-

morskim oblastem. Rusija zahteva za svoje trgovske ladje popolno svobodo.

■ Anglija namerava postaviti na francosko bojišče prav toliko armado kot jo imajo Francozi.

■ Ameriški parnik City of Flint so Nemci zaplenili v Severnem morju in ga odpeljali v rusko luko Murmansk. Rusi so parnik pregledali ali vozi tihotapsko blago ali ne, nato so ga pa spustili. Nemško posadko so Rusi najprej zaprli, kasneje pa spustili na svobodo. Zaplenba ameriškega parnika je povzročila po vsem svetu, zlasti pa v Ameriki, veliko razburjenje in se je poleglo šele, ko so Rusi spustili ladjo na svobodo.

■ Nova bolgarska vlada. Predsednik bolgarske vlade dr. Georgij Kiosevanov je podal ostavko celokupne vlade. Po daljšem posvetovanju je kralj Roris poveril sestavo nove vlade zopet Kiosevanovu. Ker ni uspel, da bi pridobil za vladno večino parlamenta, je pritegnil v vladu le štirir nove ministre in po sestavi razpustil parlament.

■ Anglija obljublja Italiji za njeno nevtralnost ogromno posojilo v znesku 100 milijonov funtov šterlingov ter neke ugodnosti pri prevozu skozi Sueški kanal. Italija bi lahko vozila svoje proizvode iz Abesinije skozi Sueški prekop brezplačno. Tudi Francozi bi nudili Italiji neke ugodnosti v Džibutiju in Tunisu.

■ V Dobrudži, ki je sedaj pod romunsko upravo, so bolgarski četaši napadli orožnike in dva težje ranili. Uvedena je preiskava. V Dobrudži prebiva skoro 300.000 Bolgarov, ki so prišli pod romunsko oblast v balkanski in svetovni vojni. Dobrudžo zahtevajo Bolgari nazaj. Le za to ceno bi bili pripravljeni stopiti v balkansko zvezo držav. Dobrudža je najplodnejše bolgarsko ozemlje.

■ Nemški križarki »Deutschland« in »Von Scheer« križarita po visokem atlantskem morju in potapljata angleške in francoske trgovske ladje, koder jih več ne spremljajo vojne ladje. Anglija je sedaj odposlala na visoko morje svoje najhitrejšje bojne ladje, da poiščejo in uničijo nemške križarke.

■ Kancelar Hitler je postavil za generalnega guvernerja zasedenega poljskega ozemlja

drž. ministra dr. Franka, za njegovega namestnika pa dr. Seys-Inquarta.

■ V okrožju Vilne, ki ga je te dni zasedla litovska vojska, se nahaja nad 100.000 judovskih beguncev, ki so pribežali iz onega dela Poljske, katerega so zasedli Nemci.

■ Romunski prestolonaslednik Mihael je dovršil 25. oktobra 18. leto in je postal s tem polnoleten. Po romunskih zakonih je postal prestolonaslednik član senata in akademije znanosti.

■ Izselitev Nemcev. Iz baltških držav se bo moralo izseliti v Nemčijo okrog 100.000 Nemcev. Njihovo premoženje cenijo nad 1.200.000.000 nemških mark.

■ Na Dunaju je umrl grof Szapary, znani veleposestnik v Prekmurju in nekdanji lastnik graščine v Murski Soboti.

■ Slovaški je obljubil kancelar Hitler, da ji bo vrnil vse ozemlje, ki si ga je prisvojila Poljska po svetovni vojni.

Sejmi

5. novembra: Beltinci.
6. novembra: St. Jernež, Višnja gora, Kranj, Novo mesto, Jesenice, Mengeš, Vel. Lašče, Vrhnika, Pilštani, Braslovce, Brežice, Nova cerkev, Rečica ob Savinji, Sv. Lenart v Slov. gor., Zabukovje ob Sevnici, Murska Sobota.
7. novembra: Ormož, Ptuj, Dol. Lendava.
8. novembra: Celje, Ptuj, Trbovlje.
9. novembra: Turnišče.
10. novembra: Maribor, Puconci.
11. novembra: Studenci pri Krškem, Moravče, Poljane, Sp. Gorje, Bučka, Ig, St. Gotard, Nedelišče, Ormož, Brežice, Celje, Trbovlje, Laško, Marenberg, Oplotnica, Sv. Pter pod S. gor., Šmarčno ob Paki.

KmetSKI list izhaja vsako sredo. Naročnina znaša letno 30 din., polletno 15 din., za inozemstvo letno 50 din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vračamo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

KmetSKI hranilni in posojilni dom

V LJUBLJANI

reg. zadr. z neom. zav.

Tavčarjeva ulica št. 1

Telefon št. 28-47 * Brzjavi „KmetSKI dom“
Račun poštne hranilnice št. 14.257
Račun pri Narodni banki

Nove vloge
vsak čas razpoložljive obrestuje po

4% do 5%

Za vse vloge nudi popolno varnost * Otvarja tekoče račune * Eskontuje menice * Daje kratkoročna posojila
Izvršuje vse ostale denarne posle

ZAUPAJTE DENAR DOMAČEMU ZAVODU!

EKONOM

F. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7
(v lastni hiši) Telefon interurban 25-06

Dobavljamo vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mleške izdelke: pšenični zдроб, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zдроб, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloge vseh umetnih gnojil (rud, superfosfata, kalijeve soli, Tomasova žlindre, nitrofosfata, apnenega dušika, čilkega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo: opekarne »Novac«, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, vetbarvni tisk hitro in poceni!

ISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23
TELEFON ŠTEV. 25-52